

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. I. Potîngă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. S. Iorgov, E. Clim, B. Bîrcă)

Î N C H E I E R E

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de SA „Moldovagaz”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către SA
„Moldovagaz” împotriva SA „CET-1”, succesor în drepturi SA „Termoelectrica”
privind încasarea dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de către SA „Moldovagaz” și menținută hotărârea din
13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani),

c o n s t a ț ă :

La 04 februarie 2014, SA „Moldovagaz” s-a adresat cu o cerere de chemare în
judecată împotriva SA „CET-1” privind încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii s-a indicat faptul că, conform contractului nr. 601 din 31
decembrie 2012, încheiat între SA „Moldovagaz” și SA „CET-1”, pe parcursul
lunilor ianuarie - noiembrie 2013, pârâtului i-au fost livrate gaze naturale în
volumele indicate în contract în sumă de 143 648 793, 84 lei, achitățile fiind
efectuate numai în sumă de 106 600 000 lei. Pentru această perioadă, susține că,
pârâtul sistematic a încălcat prevederile pct. 3.3 din contractul indicat, întârziind
executarea obligației pecuniare de achitare la timp a prețului gazelor naturale
consumate.

Reieșind din aceasta și în conformitate cu prevederile alin. (1) și (2) art. 602,
alin. (1) art. 619 și art. 585 al Codului civil, SA „Moldovagaz” a solicitat de la
pârât achitarea dobânzii de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor
pecuniare în sumă de 4 083 437, 48 lei și a taxei de stat în sumă de 50 000 lei,
pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare privind neachitarea în termen a
gazelor utilizate în perioada ianuarie - noiembrie 2013.

La 04 martie 2014, SA „Moldovagaz” a depus încă o cererea de chemare în judecată către SA „CET-1” privind încasarea penalității. În motivarea cererii, a invocat faptul că, la 31 decembrie 2013, SA „CET-1” este obligată să achite SA „Moldovagaz” o penalitate în sumă totală de 1 691 632, 90 lei, pentru neachitarea în termen a gazelor utilizate în perioada ianuarie - decembrie 2013. A făcut trimitere reclamantului, la același contract nr. 601 din 31 decembrie 2012 încheiat între SA „Moldovagaz” și SA „CET-1”

Prin încheierea din 27 octombrie 2014, în temeiul art. 70 al Codului de procedură civilă, s-a dispus înlocuirea pârâtului în proces SA „CET-1” cu succesorul în drepturi SA „CET-2”, iar prin decizia privind înregistrarea modificărilor din 16 iunie 2015, denumirea SA „CET-2” a fost modificată cu SA „Termoelectrica”.

Prin încheierea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 08 decembrie 2015, s-a dispus conexarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Moldovagaz” împotriva SA „Termoelectrica” privind încasarea penalității, la cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Moldovagaz” împotriva SA „Termoelectrica” privind încasarea dobânzii de întârziere, pentru a fi examinate concomitent.

Pe parcursul examinării cauzei au fost înaintate mai multe cereri de concretizare a acțiunii, iar într-un final, SA „Moldovagaz” a solicitat încasarea de la pârât, a penalității în sumă de 670 937, 29 lei, dobânda de întârziere în sumă de 4 468 420, 99 lei și taxa de stat, în mărime de 100 000 lei.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău (sediul Râșcani), s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată, depusă de SA „Moldovagaz” împotriva SA „CET-1”, succesor în drepturi SA „Termoelectrica”.

Prin decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SA „Moldovagaz” și menținută hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani).

Pentru a decide astfel, instanțele inferioare au reținut că, în ianuarie - noiembrie 2013, în baza contractului nr. 601 din 31 decembrie 2012, SA „Termoelectrica” i-au fost livrate gaze naturale în volumul indicat în sumă totală de 141 409 327, 79 de lei, datorie care a fost stinsă integral la 10 martie 2014.

Instanțele au ajuns la concluzia că debitorului, SA „Termoelectrica” nu-i poate fi imputată neexecutarea în termen a plăților pentru consumul de gaze naturale pentru perioada ianuarie – noiembrie 2013. În acest sens a fost reținut că, situația financiară precară a întreprinderii a fost constatată de Parlamentul R. Moldova prin Legea nr. 188 din 28 septembrie 2014 și de Guvernul R. Moldova prin hotărârea acestuia nr. 983 din 22 decembrie 2011.

Începând cu anul 2010, aproximativ 76% din volumul necesar de energie termică al SA „Termocom” a fost achiziționat de la cele două centrale de cogenerare SA „CET-1” (13%) și SA „CET-2” (63%). Restul (24%) a fost produs

de către cele 19 centrale termice ale SA „Termocom”.

Totodată, gazele naturale pentru SA „CET-1” și SA „CET-2” precum și centralele termice ale SA „Termocom” sunt furnizate de SRL „Chișinău-Gaz”, fondator fiind „Moldovagaz” SA (principalele întreprinderi din sectorul gazelor naturale), unde SAD „Gazprom” din Federația Rusă este acționar majoritar. De asemenea, SRL „Chișinău-Gaz” furnizează gaze și proprietarilor privați de cazane individuale.

În coerența celor expuse, instanțele au tras concluzia că, aceste societăți se află într-o interconexiune, inclusiv și cu consumatorii finali, iar achitățile, de asemenea, depind de executarea obligațiilor de către fiecare în parte. În principiu debitorul este ținut să plătească clauza penală atunci când sunt întrunite toate condițiile acordării de despăgubiri. Se cere deci, ca neexecutarea să provină din vina debitorului, să-i fie imputabilă, iar dacă el va dovedi cauza străină, va fi exonerat de plata clauzei penale.

Pornind de la faptul că consumatorii finali beneficiau, în contextul prevederilor legale aplicabile la speță, de posibilitatea de a achita pe parcursul sezonului de încălzire doar 40% din valoarea facturii lunare, iar totalmente până la 01 august, pârâtul era în imposibilitate de a efectua plata integrală în termenul limită acordat în condițiile când sezonul de încălzire era în curs, ca urmare SA „Termoelectrica” nu i se poate imputa faptul neachitării plăților pentru consumul de gaze naturale, în termen.

În condițiile în care, la caz, a fost stabilit că, întârzierea invocată de SA „Moldovagaz”, nu este imputabilă pârâtului SA „CET-1” succesor SA „Termoelectrica”, instanțele au concluzionat de a respinge cerința SA „Moldovagaz”.

La 11 ianuarie 2019, SA „Moldovagaz” a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă în sensul invocat.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată precum și a interpretat eronat legea.

La 01 martie 2019, SA „Termoelectrica” a depus o referință la recursul declarat de către SA „Moldovagaz”, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SA „Moldovagaz”, neîntemeiat și care urmează a fi considerat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SA „Moldovagaz”, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul

acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către SA „Moldovagaz”.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către SA „Moldovagaz”.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Svetlana Filincova